

Kom i gang med elektrisk rullestol

For små barn med cerebral parese

Oversatt med tillatelse fra «Beginning Power Mobility. For young children with cerebral palsy».
Hentet 05.02.2020 fra:
http://www.seatingandmobility.ca/PowerMobility/pm_FamilyResources.aspx

Innledning

Barn med Cerebral Parese (CP) har vansker med å kontrollere bevegelse. Disse vanskene kan være ganske små eller så store at det begrenser hva barnet kan gjøre. «The Gross Motor Function Classification System» (GMFCS) er en måte å gruppere barn med CP utfra hvilke aktiviteter de kan utøve. Dette hjelper foreldre, leger og terapeuter til å planlegge den beste behandlingen for barna.

- Barn på nivå 1 og 2 vil kunne gå uten hjelp
- Barn på nivå 3 vil gå innendørs med et ganghjelpemiddel, men bruker ofte rullestol utendørs
- Barn på nivå 4 kan gå korte distanse med et ganghjelpemiddel; eller trille en manuell rullestol innendørs. En elektrisk rullestol er ofte nødvendig for selvstendighet.
- Barn på nivå 5 har liten mulighet til selvstendig bevegelse. Elektrisk rullestol kan gi noe selvstendighet.

Denne brosjyren er skrevet til foreldrene til små barn på nivå 4 og 5.

Mobilitet betyr å ha mulighet til å bevege seg rundt i omgivelsene. Med elektrisk rullestol menes alle typer elektriske mobilitetshjelpemidler som kan hjelpe et barn til å komme seg rundt på egen hånd.

Hvorfor er det viktig for mitt barn å ha mulighet til å komme seg rundt på egen hånd?

De første tre årene i livet er en svært viktig tid i utviklingen hos barn. Det å bevege seg rundt og utforske hjelper barn til å lære og å utvikle sosiale ferdigheter. Barn som ikke har mulighet til å bevege seg på egen hånd blir passive. Deres fremtidige læring kan bli påvirket.

Er det for tidlig for mitt barn å starte med å kjøre elektrisk rullestol?

De fleste barn kan gå ved 12 til 18 måneder. Barn med funksjonsnedsettelse må få mulighet til å bevege seg på egen hånd ved samme alder. Dette bidrar til deres generelle utvikling. Forskning indikerer at barn ned til 7 måneder kan begynne å bruke elektrisk rullestol. De kan mestre å bruke en elektrisk rullestol godt mellom 18 og 24 måneder.

Hvordan kan en elektrisk rullestol hjelpe mitt barn?

Forskning har vist at elektrisk rullestol hjelper barn med funksjonsnedsettelse til å:

- Forflytte seg enkelt rundt
- Gjøre ting uten hjelp
- Leke og delta med andre barn
- Ta initiativ til kontakt med andre eller gjenstander
- Bli motivert til å delta i aktiviteter
- Forstå språk og kommunisere med andre
- Bruke hender og armer
- Bli mer selvsikre
- Delta med jevnaldrende

Vil en elektrisk rullestol hindre mitt barn fra å lære seg å gå, eller å bruke en manuell rullestol?

Forskning har vist at motoriske ferdigheter IKKE reduseres når barn bruker elektrisk rullestol.

Noen studier har vist:

- Bedre bruk av motoriske ferdigheter
- Økt motivasjon for terapi

Barn med CP må ha mulighet til å velge hvor de vil gå og hva de skal gjøre. Elektrisk rullestol kan være et av alternativene som de kan bruke.

Voksne kan bruke bil på lengre distanser, en sykkel når de vil trene, eller velge å gå en kortere distanse. På samme måte kan barn med CP bruke et ganghjelpemiddel eller sykkel for trening, de kan bli dyttet i en manuell stol for turer og elektrisk rullestol kan bli brukt for å hjelpe dem til å utforske og leke som andre barn.

Burde jeg vente lengre for å se om mitt barn kommer til å gå?

Forskning har vist at gjennomsnittlig:

- Barn på nivå 4 har fullført det meste av deres motoriske utvikling ved 3,5 år
- Barn på nivå 5 har fullført det meste av deres motoriske utvikling ved 2,7 år
- Barn som ikke kan krabbe eller åler/aker seg fremover ved 3 år vil mest sannsynlig ikke lære seg å gå.

Hvilke barn med CP bør bruke elektrisk rullestol ved tidlig alder?

- Barn på nivå 4 og 5 har vansker med å bevege seg rundt på egen hånd
- Tidlig bruk av elektrisk rullestol kan bidra til deres utvikling og læring ved å gjøre det lettere å velge hvor de ønsker å dra og hva de ønsker å gjøre
- GMFCS nivået kan bli fastsatt før 2 år og endres ikke etter hvert som barnet blir eldre
- Barn som har vansker med å bruke andre forflytningshjelpemidler (ganghjelpemidler eller sykkel) vil tjene mest på tidlig bruk av elektriske rullestoler

Er det noen ferdigheter barnet trenger før de er klare til å starte og kjøre elektrisk rullestol?

Vi trodde tidligere at barn måtte bruke bryter eller en joystick sammen med leker eller PC først, men forskning har vist at små barn lærer årsak-virkning og retning lettere i en elektrisk rullestol fordi den gir mer sensoriske erfaringer.

Hvordan kan mitt barn bruke elektrisk rullestol dersom han eller hun ikke kan håndtere en joystick?

Det er mange måter å styre en elektrisk rullestol på. Joystick er det mest vanlige, men det finnes også brytere og andre spesialkontroller. Noen barn bruker brytere med hendene og andre bruker hodet eller andre kroppsdelene. En ergoterapeut eller fysioterapeut kan finne ut hvilken måte å styre på som er det beste for ditt barn.

Be ditt barns terapeut om å henvise til NAV hjelpemiddelsentral for å få hjelp til vurdering og utprøving.

Hva er den beste måten å lære å kjøre elektrisk rullestol på for mitt barn?

Barn lærer best gjennom lek og å utforske på egen hånd. De kan ikke sammenlignes med voksne som skal lære å kjøre bil. For mange verbale instruksjoner kan forvirre og distrahere mer enn å hjelpe.

Barn må starte å øve på et trygt sted, som f.eks. et stort åpent rom, hvor de fritt kan utforske og lære å kontrollere styreenheten. For de aller minste kan det være mer hensiktsmessig å starte med en stol som har lav vekt og hastighet.

Når barna har lært å kontrollere retningen og å stoppe, er de klare til å bruke elektrisk rullestol andre steder. De kan bruke den i lek med andre barn eller å dra på utflukt med familien. Små barn med CP kan trenge mer tilsyn (som andre barn på samme alder) når de bruker den elektriske rullestolen.

Hvordan går jeg frem for at mitt barn kan begynne å bruke elektrisk rullestol?

Snakk med ditt barns ergoterapeut eller fysioterapeut. De kan henvise videre til NAV hjelpemiddelsentral for å prøve ut og å søke på elektrisk rullestol.

Nyttige lenker

- <https://www.hjelpemiddeldatabasen.no/>
- <https://www.nav.no/hjelpemiddelsentral>
- <https://www.kunnskapsbanken.net/oppvekst/>

Alle bilder er hentet fra Colourbox.com